

PAUL OTLET

1868 - 1968

Büszkén Unnepeljük ebben a hónapban Paul OTLET születésének 100. évfordulóját. Neve szorosan összefügg belga kortársának, Henri LA FONTAINE-nek nevével, akivel együtt alapították az Institut International de Bibliographie-t (Nemzetközi Bibliográfiai Intézet) - a FID előfutárát - és más olyan uttorok nevével, mint a holland F.DONKER DUYVIS és a német Carl WALTHER, az angol BRADFORD és munkatársai. Mig LA FONTAINE működése főleg politikai jellegű - Belgium legfiatalabb szenátora és számos nemzetközi testület szervezője volt -, addig OTLET korán otthagya a jogi pályát, hogy teljes energiával forduljon a bibliográfiai munka és a "Cité mondiale" - egy dokumentációs világközpont - tervének előmozdítása felé, amely azonban soha nem valósult meg. Mindketten nagy koncepcióju, rendkívüli idealizmustól áthatott egyéniségek voltak.

OTLET és LA FONTAINE már 1895-ben kezdeményezte az első nemzetközi bibliográfiai kongresszust, amely az OIB (Office International de Bibliographie = Nemzetközi Bibliográfiai Hivatal) és az IIB (Institut International de Bibliographie = Nemzetközi Bibliográfiai Intézet) megalapításához vezetett: az utóbbi olyan csatornánaként szolgált, melyen keresztül a világ minden részéből származó szakértők kidolgozhatták és tökéletesíthették a bibliográfiai technikát, melyet az OIB-ben használtak a Répertoire Bibliographique Universel - minden publikált információ indexének - összeállítására.

Egy ilyen átfogó indexrendszer egyetemes osztályozást kívánt, amelyet Dewey Tizedes Osztályozásából fejlesztettek ki. Az 5. kiadást részleteiben publikálták, mig végre 1905-1907-ben lehetőség nyílt a Manuel du Répertoire Bibliographique Universel, az EJO francia nyelvű, un. brüsszeli, első teljes kiadására. A 2. kiadás (1927-33) Classification Décimale Universelle (Egyetemes Tizedes Osztályozás) néven sok későbbi német, angol, japán, spanyol, portugál, orosz és más nyelvű kiadás alapjául szolgált.

OTLET és LA FONTAINE nemzetközi idealizmusa - amint jól látható szervezési tevékenységükből - kissé talán utópisztikus volt. És mégis, mi reménye lehet az emberiségnek, ha csak nem az, hogy sikerül fokozatosan csökkenteni a viszályokat és támogatni a nemzetközi együttműködést, ami a mi területünkön - főleg a tudomány és technológia területén - az ismeretek gyorsan szaporodó iradalmának megszervezését jelenti.

Lehet, hogy helytelen az a mondás, hogy a történelem ismétli önmagát, de mégis bátran huzhatunk történelmi párhuzamot: nem hasonló eszmékért küzdünk-e ma, mint annak idején OTLET és LA FONTAINE? És ők nem örültek volna azoknak a távlatoknak a láttán, melyeket az adatfeldolgozás és a számítógépek nyitottak, s nem utolsó sorban az ETO fejlesztésének lehetőségén, amely koordináló nyelv lett a gépesített információkereső módszerek számára a világhálózatban? És vajon nincs-e párhuzamosság az akkori OIB és IIB - világrepertórium és világközpont - helyzete, valamint a mai FID és az ETO mai lehetséges szerepe között, világot átfogó tudományos tájékoztatási rendszer létrehozásában?

Talán a legnagyobb hódolat, amivel Paul OTLET emlékének születésének centenáriumán adózhatunk, az, hogy megfogadjuk: újult erővel törekszünk még szélesebb nemzetközi dokumentációs és tájékoztató munka kifejtésére.

(Az eredeti szöveg megjelent a FID News Bulletin, 18.k. 2.sz. 1968. 79. oldalán.)